

Na koncu je ob virih in stvarnem kazalu dodan še slovar jezikovnih izrazov. Ta pride prav jezikoslovno slabše razgledanim bralcem. Knjiga je namreč bolj kot geografska ponazoritev jezikoslovna študija, ki pa je v svojem pristopu vendar dovolj poljudna, da je lahko razumljiva vsakemu, ki se v njeno vsebino vsaj nekoliko poglobi. Prikaz podobnosti in razlik ter medsebojnih zvez med jeziki je namreč zasnovan na predstavitvi in primerjavah jezikovnih posebnosti in različnih slovničnih prvin, kakršne so na primer sklanjatev, število, uporaba trpnika, predpon in pripon, samostalniški razredi, klasifikatorji, ki označujejo značilne lastnosti, besedni red in še številne druge. Knjiga je gotovo pomembno delo, ki bo s (sem in tja pretirano) poljudnimi opisi razvojnih značilnosti jezikov (zato se določene navedbe po nepotrebnem večkrat pojavljajo) tudi prenekateremu geografu zagotovila obilo zadovoljstva.

ATLAS SVETIH IN SKRIVNOSTNIH KRAJEV

Drago Kladnik

Za tem nič kaj domiselnim in kar preveč očitno tržno naravnanim naslovom se skriva izredno kakovostno knjižno delo, ki ga je konec leta 1999 izdala založba Slovenska knjiga in z njim obogatila svojo bogato zbirko priročnikov. Gre za prevod angleškega izvirnika iz leta 1996, katerega avtor Colin Wilson je izjemno ploden pisec. Napisal je na ducate knjig in na stotine člankov. Knjigo s 192 stranmi formata 31 x 25 cm je prevedla Darinka Kodermac Patačko, njen strokovni pregled je opravil Miha Kosi, uredila jo je Danica Štumberger Novosel, tehnična urednica pa je bila Jelka Mihelič.

S čudovitimi fotografijami opremljena in razgibano oblikovana knjiga je sestavljena iz dveh delov. V prvem avtor podrobno predstavi izbrane primere (okrog 100) svetih in skrivnostnih krajev sveta. Za razliko od podobnih priročnikov je pregled zasnovan regionalno, pri čemer je treba reči, da je členitev malce nenavadna in odraža tako vlogo, ki jo je v civilizacijskem razvoju posameznim območjem pripisal avtor, kot njegova osebna nagnjenja. Prikazi si sledijo v naslednjem zaporedju: Afrika in bližnji vzhod, Grčija in Sredozemlje, Evropa in Rusija, Velika Britanija in Irska, Severna Amerika, Srednja in Južna Amerika, Oceanija in Avstralija, Daljni Vzhod in Južna Azija.

Pred vsakim poglavjem je pregledni zemljevid z vrisanimi lokacijami podrobneje predstavljenih krajev, ki so tu dodatno prikazani bodisi s skicami bodisi fotografijami manjšega formata. Takšen pristop omogoča predstavitev po izbranih območjih, pri čemer ne upošteva ne kronološkega, ne stvarnega in tudi ne v celoti verskega ključa. Tako se v določenem poglavju znajdejo skupaj naravne zanimivosti, arhitekturni biseri in detajli pa ostanki iz prazgodovine in srednje

ga veka ter krščanstva in tradicionalnih verstev, ki jih avtor upravičeno postavlja v ospredje tako, da njihovi materialni preostanki in pomembnejši verski simboli zavzemajo glavnino prvega dela knjige.

Besedilo pojasni glavne značilnosti verstev in pomen najbolj značilnih ali slikovitih objektov v določenem verovanju. Lahko ga označimo kot prispevek h geografiji religije, a se avtor manj ukvarja s prostorskimi, demografskimi in gospodarskimi učinki, ki iz verstev nedvomno izhajajo. Vsekakor lahko povprečno informirani bralec izlušči številna nova spoznanja, ki so mu lahko tudi koristna popotnica pri izbiri ciljev na morebitnih popotovanjih.

Drugi del knjige sestavljajo zemljevidi in seznami svetih krajev. S tem je atlas tudi v resnici atlas, saj vemo, da izraz atlas označuje zbirko zemljevidov. Najprej je predstavljen zemljevid sveta s prikazanimi izrezi podrobnejših zemljevidov, ki se v glavnem ujemajo z območji posameznih poglavij iz prvega dela. Sledi šestnajst zemljevidov na eni ali dveh straneh, na katerih je skupno označenih več kot 1000 izbranih svetih in skrivnostnih krajev. Za vsak kraj je prikazano ali je še živ ali opuščen in zgodovinsko obdobje, v katerem je bila znamenitost sprva v rabi oziroma ko je bila zgrajena. V kratkem sestavku ob zemljevidu je povzeto zgodovinsko ozadje verstev na posameznih območjih ter njihov razvoj. Za zemljevidi je seznam, v katerem je mogoče najti podatke o vseh na zemljevidih označenih krajih. Seznam vsebuje ime kraja, njegovo pokrajinsko in (ali) državno lokacijo ter kratak opis znamenitosti z oznako njenega verskega pomena.

Zemljevidi so grafično razmeroma privlačni, še zlasti pa velja pohvaliti zemljepisno imenoslovje, ki je strokovno skoraj neoporečno in se ustrezno naslanja na novejša spoznanja. Težave so se pojavile v primerih, ko sodobni atlasi v slovenskem jeziku določenih imen ne vsebujejo. Lep primer je zapis jezero Asad (stran 134) v Siriji, kar je seveda Asadovo jezero, imenovano po tamkajšnjem predsedniku. Moteč je tudi zapis Urmijsko morje (stran 135) nedaleč od Kaspijskega jezera. Poznamo namreč Urmijsko jezero, rusko ime Kaspijskega jezera pa je Kaspijsko more in bi bilo zato največje jezero sveta bolj upravičeno poimenovati morje, na drugi strani pa v slovensčini poznamo le eno res majhno »morje« sredi kopnega, to je Mrtvo morje, podobno velikih slanih jezer pa je še precej. Skromen nabor tipov pisav je vzrok, da so imena manj pregledna in povedna, kot bi lahko bila.

Izbor prikazanih krajev je plod avtorjeve odločitve in kot tak je brez dvoma pomanjkljiv, kar je nujno zlo vseh tovrstnih del. Naj navedem le nekaj krajev, ki jih kot pomembne svete kraje osebno poznam in jih na zemljevidih ni mogoče najti. Adamov vrh (Adam's Peak) na Šrilanki je sveta gora pripadnikov štirih verstev (budistov, hindujcev, muslimanov in kristjanov) in kot taka najbrž najpomembnejše svetišče na otoku. Tam ima sicer označenih kar šest krajev. V Montani na seve-

ru Združenih držav je na vzhodnem obrobju Glacier National Parka markantna vzpetina Chief Mountain, sveta gora Indijancev Črnih nog (Blackfeet). V Evropi najbrž večina katolikov pozna pomembna romarska središča Fatima na Portugalskem, Čenstohova (Częstochowa) na Poljskem in Medjugorje v Bosni in Hercegovini.

Sicer pa se človek pri tovrstnih delih najprej ustraši, da gre za še eno ponovitev ali manjšo dopolnitev visokonakladnih knjig s podobnimi naslovi, ki so v zadnjem času preplavile naše tržišče. Vendar v pri-

meru predstavljene knjige temu ni tako, saj gre za konsistentno zasnovano delo s številnimi izvirnimi navedbami, ki doslej še niso »obrabljene«. Podrobno predstavljene znamenitosti se z izbranimi znamenitostmi v knjigi Atlas legendarnih krajev sveta podvajajo samo v dvanajstih primerih (Delfi, Petra, Hagia Sofia, Stonehenge, Kačja gomila, Machu Picchu, Ayersova skala oziroma Uluru, gora Fudži, Potala, Varanasi, obris kamnite ladje na švedskem otoku Gotland in krater Kilauea na havajskem otoku Maui), čemur pa se gotovo ne da povsem ogniti.

18. ZBOROVANJE SLOVENSКИH GEOGRAFOV – LJUBLJANA 2000

Matej Gabrovec

Bralci geografskega obzornika ste bili že pred poldrugim letom prvič obveščeni, da se geografi na letošnjem zborovanju dobimo v Ljubljani. V zadnjih letih smo številni geografi svoja raziskovanja usmerili v Ljubljano, rezultate svojih raziskav pa bomo prikazali na jesenskem zborovanju. Takrat boste imeli prvič priložnost, da Ljubljano podrobneje spoznate z geografskega vidika. Sedaj vam že lahko sporočimo programsko shemo zborovanja. Skušali smo jo sestaviti čim bolj pestro; plenarno bodo potekala le nekatera ključna predavanja, v ostalem času pa boste udeleženci lahko izbirali med različnimi dejavnostmi. Četrtek popoldanski program bomo povezali s Festivalom znanosti, ki se bo v tem tednu odvijal v Cankarjevem domu.

Vse, ki doslej še niste poslali prijavnice in želite v septembru prejeti podrobnejši program, prosimo, da izpolnite prijavnico na internetu (<http://www.zrc-sazu.si/gjam/zborovan.htm>) ali pa pišite predsedniku organizacijskega odbora (Matej Gabrovec, Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Gosposka 13, Ljubljana, tel 4256 068, E-pošta: matej@zrc-sazu.si).

Organizatorji se že veselimo jesenskega srečanja z Vami.

Četrtek, 19. oktober 2000:

DOPOLDNE: Uvodna svečanost in vabljen plenarna predavanja

POPOLDNE: Ekskurzije po središču mesta
Okrogla miza »Mesta – generatorji družbenega razvoja«

Sejem idej

Predstavitve geografskih inštitucij

ZVEČER: Kulturni oz. družabni program

Petek, 20. oktober 2000:

ZJUTRAJ: Urbanogeografska predavanja

DOPOLDNE: Pedagoške delavnice

Okrogla miza »Javni potniški promet«
Obiski različnih inštitucij

POPOLDNE: Ekskurzije po Ljubljani

Ekskurzija po Ljubljanskem polju

ZVEČER: Kulturni oz. družabni program

Sobota, 21. oktober 2000:

ZJUTRAJ: Predavanja (povezanost mesta z okolico, kakovost življenjskega okolja)

DOPOLDNE IN POPOLDNE: Ekskurzija na Ljubljansko barje

Ekskurzija v hribovito podeželje mestne občine

Ekskurzija na Veliko planino

Zborovanje bomo zaključili v soboto okoli pete ure popoldne.